

**การพัฒนาแบบการบริหารจัดการด้วยค่ากลาง ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยภาคีเครือข่าย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ปีงบประมาณ 2561**

วิมล ปักขุนัน, นรินทร มาตรา, รัตติกานต์ รักษาภักดี, ศิวพร ชุมหิรัญ,
พิพัฒน์ พุศรีนวน , ทิพพาพรรณ บุญมา, ธัญลักษณ์ วัฒนศิริธรรม
ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น กรมอนามัย

สถานการณ์ปัญหาวัยรุ่นในเขตสุขภาพที่ 7 ระหว่างปี 2558 - 2561 อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี ต่อพันประชากร มีแนวโน้มลดลง คิดเป็นอัตรา 38.16 , 32.27 และ 25.27 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเป้าหมายปี 2560 ของประเทศ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี ต่อพันประชากร ไม่เกิน 42 พบว่าภาพรวมเขตสุขภาพที่ 7 สามารถดำเนินการลดอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ได้ไม่เกินเป้าหมายของประเทศ และสถานการณ์ของพื้นที่ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยคัดเลือก 2 ตำบล คือ ตำบลกำแพง และตำบลเกษตรวิสัย ในปีงบประมาณ 2560 พบอุบัติการณ์การคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อพันประชากร อำเภอเกษตรวิสัย 33.09 (ภาพรวมของจังหวัดร้อยเอ็ด 29.05)ถึงแม้ว่าอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ไม่เกินค่าเป้าหมายที่กำหนด แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภาพรวมของจังหวัดพบว่า มีอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ค่อนข้างสูง และถือว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ และสมควรได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การจัดการค่ากลางเป็นเครื่องมือในการพัฒนา กระบวนการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้เหมาะสมและสอดคล้องบริบทของพื้นที่ โดย ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน (อมร นนทสุด, 2553) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้บูรณาการความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ส่วนการศึกษารองครุภคกรส่วนท้องถิ่น สาธารณสุข ตัวแทนผู้นำชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง และเยาวชน เพื่อพัฒนาแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยนการบริหารจัดการโดยค่ากลาง (อมร นนทสุด,2560) มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ **วัตถุประสงค์** 1)พัฒนาแบบการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยใช้ค่ากลาง 2)ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยใช้ค่ากลาง **วิธีการศึกษา**ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)การวิจัยเชิงปริมาณแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิด การจัดการค่ากลาง(อมร นนทสุด) เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์วัยรุ่นในพื้นที่ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 60 คนการติดตามผลการดำเนินงานโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนภาคีเครือข่าย 30 คน

ผลการศึกษา พบว่าตัวแทนภาคีเครือข่ายมีแนวคิดในการนำค่ากลางมาเป็นแนวทางในการพิจารณาแผนงานและโครงการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในปี 2561 จากการศึกษาแบบการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการด้วยค่ากลาง ควรให้ความสำคัญกับการคืนข้อมูลสู่ชุมชนเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่เพื่อให้เกิดความตระหนักที่จะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญห ควรมีการจัดการอบรมการจัดการค่ากลางให้มากขึ้นให้เกิดความชำนาญเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำแผนงานจริงซึ่งจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้สูงสุดและการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ แกนนำพ่อแม่ ผู้ปกครองในพื้นที่ จำนวน 27

คน เรื่องเพศคุยได้ในครอบครัว พบว่ามีทัศนคติ และความรู้เพิ่มมากขึ้น หลังจากผ่านการอบรม ทำให้เกิดความตระหนัก และพร้อมที่จะร่วมคิดวิเคราะห์ เพื่อวางแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่นในพื้นที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ ควรมีการติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการด้วยค่ากลาง ในการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่นในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง